

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ
СЕМАНТИКИ**
[CURRENT ISSUES IN LINGUISTIC SEMANTICS / АКТУАЛЬНЫЕ
ВОПРОСЫ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ СЕМАНТИКИ]

УДК 811.133.1

Стаття надійшла до редакції [Article received /

Статья поступила в редакцию] – 01.08.2019 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 05.08.2019 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96,98 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2019.36.06>

**ГРАФІЧНА ГІБРИДИЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ
ЛЕКСИКИ**

Георгій Георгійович Крючков (м. Київ, Україна)

georgiy@univ.kiev.ua

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри романської філології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

010601, Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

У статті проаналізовано англо-американські запозичення у французькій мові початку двадцять першого сторіччя.

Американізми, що потрапляють у французьку мову, належать до різних побутових сфер. Наприклад, snack-bar позначає кафе-ресторан, де можна отримати звичайну їжу. Слово brunch перекладається як ранкова їжа – сніданок і обід разом. Багато слів запозичено з культурної сфери. Так, слово hip-hop та його похідні hip-hoppeur, hip-hoppeuse стосуються нового північно-американського руху, що втілюється в різних артистичних формах, акробатичних танцях тощо. Рок має кілька повних графічних синонімів: rock-and-roll, rock'n'roll, hard rock (як частина цієї музики), а також rocker, rockeur, rockeuse – співаки і музиканти цієї музики. Назви численних стилів рок-н-ролу потрапили до французьких лексикографічних джерел: le hard-rock, le heavy metal, le jazz-rock, le punk-rock, le grunge.

(Current issues in linguistic semantics)

Graphic hybridization of modern French vocabulary (in Ukrainian) [Графічна гібридизація сучасної французької лексики]

© Kriuchkov H. H. [Krjuchkov G. G.] georgiy@univ.kiev.ua

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Запозичені американізми зберігають свою орфографію, поповнюючи графічний інвентар французької мови та інколи створюючи омонімічні серії: crack (різновид кокаїну) – crac! (trax!) – crack (рисак-фаворит) – craque (брехня) – craque, craques, craquent (форми дієслова "тріщати") – krach (крах) – krak (укріплений замок).

З точки зору фонетико-графічних взаємин такі запозичені орфограми лише ускладнюють французьку графіку, адже вони не позначають нові звуки, а лише додають зайві графічні еквіваленти. Як відомо, етимологічні написання відтворюють лінгвокультурну традицію мови. Вони формують високий графостиль, але подобаються французькій молоді, яка полюбає вживати англіцизми й англо-американізми з іншомовною орфографією. Це сприяє графічній гібридизації французької лексики, ускладнює орфографію, проте розширює лінгвокультурологічний простір і забезпечує етносоціолінгвістичну лояльність двох мов і культур.

Ключові слова: гібридизація, орфографія, англо-американські запозичення, орфограма, графема, графіка.

**GRAPHIC HYBRIDIZATION OF MODERN FRENCH
VOCABULARY****Heorhii H. Kriuchkov (Kyiv, Ukraine)**georgiy@univ.kiev.uaDSc (Philology), Professor, Head of the Romance Philology Department
Institute of Philology Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14, Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, 01601, Ukraine

The article is devoted to the analysis of American borrowings in French of the 21st century.

Americanisms in French keep their graphic form and change French orthography, its principles and system. All spheres of social being are borrowing from American English. In the field of food the French vocabulary has borrowed from American English snack-bar, brunch, fast-food, pop-corn, hot-dog, cocktail, coca-cola. In some words the orthography is simple, based on phonetical principles. In the case of bar, fast, pop, corn, dog, coca, cola there is no problems to write or to read these words. But other substantives have brought specific orthograms (ck, un, op, h, ail) and modify the French graphic inventory: snack, brunch, food, hot, cocktail.

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Актуальные вопросы лингвистической семантики])
Графічна гібридизація сучасної французької лексики (Українською) [Графическая гибридизация современной французской лексики (На укр. яз.)]

© Крючков Г. Г. [[Крючков Г. Г.](mailto:georgiy@univ.kiev.ua)] georgiy@univ.kiev.ua

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

The cultural sphere has received many units from American English: hip-hop, rock-and-roll, rock'n`roll, hard rock, heavy metal, jazz rock, punk rock, grunge. Some americanisms enrich French graphic with digrams ck, ea, zz, un or aphonograms (h), apostrophe (rock'n`roll) etc.

Borrowed americanisms with English orthography can create homophone series in french: crack (cocaine) – crac! (crac!) – crack (crack) – crack (favorite trotter) – craque, craques, craquent (verb "to crack") – craque (fib) – krach (crash failure) – krak (castle).

Barrowed orthograms complicate French graphic. They have no new phonemes but add superfluous graphemes in French inventory. Etymological orthograms reproduce the linguocultural traditions of language. They shape the high graphostyle of language and please young people who loves to use Anglicisms and Americanisms with authentic orthography.

Graphic features of English loan-words result into hybridization of French vocabulary, complicate orthography, extend the linguocultural domain and insure the ethnosociolinguistical loyalty of both languages and cultures.

Key words: hybridization, graphic, orthography, American English borrowings, grapheme, orthogram.

ГРАФИЧЕСКАЯ ГИБРИДИЗАЦИЯ СОВРЕМЕННОЙ ФРАНЦУЗСКОЙ ЛЕКСИКИ

Георгий Георгиевич Крючков (г. Киев, Украина)

georgiy@univ.kiev.ua

доктор филологических наук, профессор,
 заведующий кафедрой романской филологии Института филологии
 Киевского национального университета имени Тараса Шевченко
 (Министерство образования и науки Украины)
 010601, Киев, бульвар Тараса Шевченко, 14

В статье проанализированы англо-американские заимствования во французском языке начала двадцать первого века.

Американизмы, которые проникают во французский язык, относятся к разным бытовым сферам. Например, snack-bar означает кафе-ресторан, где можно заказать обычную еду. Слово brunch переводится как утренняя еда – завтрак и обед вместе. Много слов заимствовано из культурной сферы. Так, слово hip-hop и его производные hip-hopeur, hip-hopeuse относятся к северо-

(Current issues in linguistic semantics)

Graphic hybridization of modern French vocabulary (in Ukrainian) [Графічна гібридизація сучасної французької лексики]

© Kriuchkov H. H. [Krjuchkov G. G.] georgiy@univ.kiev.ua

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

американскому движению, которое воплощается в разных артистических формах, акробатических танцах и т.д.

Рок имеет несколько полных графических синонимов: rock-and-roll, rock'n'roll, hard rock, а также rocker, rockeur, rockeuse – певцы и музыканты этой музыки. Названия стилей рок-н-рола зафиксированы во французских лексикографических источниках: le hard-rock, le heavy metal, le jazz-rock, le punk-rock, le grunge.

Займованные американизмы сохраняют свою орфографию, пополняя графический инвентарь французского языка и создавая омонимические ряды: crack (кокаин) - crac! (трах!) – crack (рысак-фаворит) – craque (ложь) – craque, craques, craquent (формы глагола "трещать") – krach (крах) – krak (укрепленный замок).

С точки зрения фонетико-графических отношений такие займованные орфограммы лишь усложняют французскую графику, ведь они не являются графическими эквивалентами новых звуков, а расширяют уже существующий инвентарь графем. Этимологические написания отражают лингвокультурную традицию языка. Они формируют высокий графостиль, но вместе с тем нравятся французской молодежи, которая любит употреблять англицизмы и англо-американизмы с иноязычной орфографией. Это способствует графической гибридизации французской лексики, усложняет орфографию, но при этом обеспечивает этносоциолингвистическую лояльность двух языков и культур.

Ключевые слова: *гибридизация, орфография, англо-американские займования, орфограмма, графема, графика.*

Як відомо, інтерференція та запозичення завжди спричиняють гібридизацію мови. Англійська та французька мови постійно мали статус взаємних постачальників і позичальників, при цьому французи більше постачали, ніж позичали. Вважається, що 80 % англійської лексики запозичені з французької мови [2, с. 354].

Останні дослідження українських романістів свідчать, що у складі французької мови фігурують понад 20% англіцизмів, що було запозичені з початку 2000 року [1; 2, с. 354]. При цьому аналіз англо-американських запозичень показує, що більшість слів приходять не зі Сполученого Королівства, а зі США, де масово з'являються нові технології та бурхливо розвивається наука і техніка. Саме слово **high-tech** – висока технологія – є англіцизмом Сполучених Штатів Америки, що вживається для позначення найновітніших предметів, індустріальних і наукових знахідок. Сьогодні він

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

може вживатися у французькій мові навіть у якості прикметника: **une médecine high-tech**. Запозичене слово **high-tech**, зберігаючи оригінальну англійську орфографію, привносить у французьку графічну систему афонограму **h**, «німу» фіналь з двох літер **gh** і додатковий звуковий еквівалент монограми **i** [aj].

Термін «англіцизм» розуміється у широкому і вузькому значеннях. Можна вважати «англіцизм» лінгвістичним поняттям без урахування національних і етнічних особливостей того чи іншого мовного ареалу. Тому українські дослідники включають у групу англіцизмів слова з американського, канадійського, австралійського та інших варіантів англійської мови. Однак, у той же час, вони відзначають, що саме англо-американізм складають найбільший відсоток серед нових іншомовних елементів, що проникають у французьку мову [1, с. 327].

Останнім часом замість складного слова «англо-американізм» все частіше вживається термін «американізм» (*américanisme*), зафіксований в останніх випусках словників Робера. Він означає запозичення з англо-американського варіанта англійської мови [3, с. 67].

Американізм, що потрапляють у французьку мову, належать до різних побутових сфер. Наприклад, **snack-bar** позначає кафе-ресторан, де можна швидко отримати звичайну їжу. Слово **brunch** перекладається як ранкова їжа – сніданок і обід разом. До французького графічного інвентаря додається монограма **u** з фонетичним еквівалентом [oe]. Таке ж значення має слово **fast-food**, яке в однині перекладається «ресторанна справа», «ресторація», а в множині – **des fast-foods** – стандартні страви, що швидко готуються. До фірмових страв фаст-фудів завжди належать хот-дог (**hot-dog**), поп-корн (**pop-corn**), коктейль (**cocktail**), кока-кола (**coca-cola**). У слові **hot**, яке має ідеальний фонетичний відповідник у мові, що позичає, з'являється афонограма **h** у французькій графіці. Два слова **pop-corn** і **coca-cola** пишуться в обох мовах за фонетичним принципом орфографії, коли всі літери мають основний звуковий еквівалент. У них вживається також нелітерна графема – дефіс. Слово **cocktail** має дві специфічні диграми: **ck** запозичена з англійської мови та **ai** з фонетичним еквівалентом [ε]. Для

(Current issues in linguistic semantics)

Graphic hybridization of modern French vocabulary (in Ukrainian) [Графічна гібридизація сучасної французької лексики]

© Kriuchkov H. H. [Krjuchkov G. G.] georgiy@univ.kiev.ua

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

французької орфографії три літери **a, i, l** утворюють єдину триграму **ail** зі звуковим відповідником [aj]: travail. Але запозичені з англійської мови три літери групуються інакше: диграма **ai** та монограма **e**. Американізм **hot-dog** має у канадійському варіанті французької мови еквівалент **chien chaud**.

Багато слів запозичено з культурної сфери. Так, слово **hip-hop** [iʁɒp], та його похідні **hip-hopeur**, **hip-hopeuse** стосуються нового північно-американського руху, що втілюється в різних артистичних формах, акробатичних танцях тощо. У всіх цих словах вживаються по дві афонограми **h**.

Слово **break dance** позначає акробатичний танець, що виконується на землі під музику хіп-хоп, а **smurf** - танець, що характеризується переривчастими та хвилястими рухами.

Американізми **break**, **break dance** зберігають орфограму **ea** з фонетичним еквівалентом [ɛ], а в слові **dance** вживається американська монограма **c**, замість звичайної літери **s** (danse). У слові **smurf** та його похідних (**smurfer**, **smurfleur**, **smurfeuse**) монограма **u** має звуковий відповідник [oe]. Музичний стиль **ska** з'явився на острові Ямайка як похідний року та джазу. Слова **jazz**, **jazzy**, **jazzman**, **reggae**, **rock**, **world music**, **swing**, **punk** належать до цього північно-американського стилю, вигук **snif** або **sniff** має ономотопеїчне походження, що позначає «сопіння», «фиркання». Перші чотири слова мають подвоєні літери **zz** і **gg**, що не подвоюються у звуковому еквіваленті, а монограма **j** відповідає двом приголосним фонемам [dʒ]. Джаз розвивався з кінця XIX сторіччя афроамериканцями під впливом релігійних пісень американських негрів, блюзу та сільської вокальної музики і породив багато стилів, назви яких поповнили лексичний запас французької мови: **le ragtime**, **le dixieland**, **le style Chicago**, **le swing**, **les dirty notes**, **l'after beat**, **le be-bop**, **le cool-jazz**, **le free-jazz**, **l'electric-jazz**, **la soul music**, **le rock**, **le disco**, **le rap (acid jazz)**, **la musique électronique (nu jazz)** [3, с. 1047]. Кожне слово зберігає англо-американську орфографію, залишаючи французьким мовцям обирати свій, індивідуальний еквівалент.

Наступні слова **reggae**, **rock** містять диграми **gg**, **ck**, що відповідають

простим звукам [g], [k].

Слово **la world music** [wɔʁld mjuzik] з'явилося у контексті глобалізації комунікативних засобів і відтворено у численних термінах: **musique du monde, musiques traditionnelles** і т. д.

Рок має кілька повних графічних синонімів: **rock-and-roll, rock'n'roll, hard rock** (як частина цієї музики), а також **rocker, rockeur, rockeuse** – співаки і музиканти цієї музики. Похідним від дієслова *to rock* «качатися», «кататися» є американізм **rocking-chair** (крісло-качалка). Сам термін «рок» або точніше рок'н'рол з'явився у 1951 році на півдні США і мав явну сексуальну конотацію. Це був синтез негритянського блюзу (**blues**), джазу (**jazz**), стилю народної музики (**folk**) та музики «кантрі» (**la country music**). Усі ці запозичення зафіксовано французькими словниками [3].

Поширення рок-н-ролу разом із випуском довгограючих пластинок в Європі сприяли появі у французькій мові великої кількості екзотичних запозичень, які дублювали існуючі слова, широко вживались молоддю, але не фіксувались словниками: **king, crazy, rockabilly, rhythm**. Проте численні стилі рок-н-ролу потрапили до французьких лексикографічних джерел: **le hard rock, le heavy metal, le jazz rock, le punk rock, le grunge** [3].

У політичній і соціальній сферах з'являються альтернативні терміни, запозичені з англо-американської мови. Наприклад, синонім французького слова **mondialisation** з англо-американською орфографією «**globalization**», вживається як специфічний еквівалент глобалізації (**globalisation**). Американізми **self-made-man, self-made-women** позначають успішних у матеріальному та соціальному планах чоловіка або жінку, які досягли успіхів завдяки власним зусиллям, без сторонньої допомоги.

Вживання у французькій мові виразів з позитивною конотацією (**camp Obama – partisans d'une personnalité politiquement correcte**) свідчать про появу енантіосемічного значення під впливом екстралінгвальних чинників: політика, ідеологія, суспільне життя, система цінностей тощо.

Протестний рух панків спочатку в США, потім в Європі поповнив французьку мову словами **punk** (*mouvement de contestation*), **punkette** (*une*

(Current issues in linguistic semantics)

Graphic hybridization of modern French vocabulary (in Ukrainian) [Grafichna gibrydyzacija suchasnoi' francuz'koi' leksyky]

© Kriuchkov H. H. [Krjuchkov G. G.] georgiy@univ.kiev.ua

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

punkette aux cheveux bleus). Диграма **un** має два фонетичних еквіваленти: [œ або oen].

Прикметник **sexy** (сексуально привабливий, приваблива) вживається у виразах: *une femme très sexy, vêtements sexy*. Американізм **sex-symbol** символізує чоловічий або жіночий сексуальний ідеал.

Запозичені американізми зберігають свою орфографію, поповнюючи графічний інвентар французької мови та інколи утворюючи омонімічні серії: **crack** (різновид кокаїна, дуже токсичний) – **crac!** (трах!) – **crack** (рисак-фаворит) – **craque** (брехня) – **craque, craques, craquent** (форми дієслова «тріщати») – **krach** (крах) – **krak** (укріплений замок).

З точки зору фонетико-графічних взаємин такі запозичені орфограми лише ускладнюють французьку графіку, адже вони не позначають нові звуки, а лише додають зайві графічні еквіваленти. Як відомо, етимологічні написання відтворюють лінгвокультурну традицію мови. Вони формують високий графостиль, але подобаються також французькій молоді, яка полюбає вживати англіцизми й англо-американізми зі збереженою іншомовною орфографією.

Це сприяє графічній гібридизації французької лексики, ускладнює орфографію, проте розширює лінгвокультурологічний простір і забезпечує етносоціолінгвістичну лояльність обох мов і культур.

Література

1. Косович, О. Теорія неологізації сучасної французької мови: Монографія (Тернопіль, ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014), 562.
2. Cerquiglini, B., Corbeil, J.-C., Klinkenberg, J.-M., Peeters, B. *Tu parles !? Le français dans tous ses états* (P., Flammarion, 2000), 416.
3. *Le Robert illustré 2019 et son dictionnaire en ligne* (P., SEGER, 2019), 2132.

References

1. Kosovych, O. *Teoriya neologizatsii suchasnoi frantsuzkoi movy* (Ternopil, TNPU im. V. Hnatiuka, 2014), 562.
2. Cerquiglini, B., Corbeil, J.-C., Klinkenberg, J.-M., Peeters, B. *Tu parles !? Le français dans tous ses états* (Paris, Flammarion, 2000), 416.
3. *Le Robert illustré 2019 et son dictionnaire en ligne* (Paris, SEGER, 2019), 2132.

(Актуальні питання лінгвістичної семантики [Актуальные вопросы лингвистической семантики])
Графічна гібридизація сучасної французької лексики (Українською) [Графическая гибридикация
современной французской лексики (На укр. яз.)]

© Крючков Г. Г. [Крючков Г. Г.] georgiy@univ.kiev.ua